

України, а також її розширення за рахунок інших видів покарання є перспективним напрямом удосконалення кримінального законодавства України в цій сфері.

Підсумовуючи викладене, доцільно врахувати такі законодавчі пропозиції щодо заохочувальної норми, яку потрібно викласти в наступній редакції:

— Звільняється від кримінальної відповідальності за дії, передбачені частиною першою цієї статті, особа, крім організатора групового порушення громадського порядку, яка на вимогу уповноваженої службової особи органу місцевого самоврядування чи правоохоронного органу припинила злочинні дії та активно сприяла розкриттю злочину (злочинів).

Література

1. Олійничук Р.П. Відмежування групового порушення громадського порядку від суміжних злочинів [Електронний ресурс] / Р.П. Олійничук // Форум права. – 2014. – № 2. – С. 301-308. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_2_47.pdf

2. Кримінальне право України: Особлива частина: підруч. [для студ. юрид. вузів і фак.] / Г.В. Андрусів, П.П. Андрушко, С.Я. Лихова та ін.; за ред. П. С. Матишевського та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 896 с.

3. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 288.

4. Кодекс про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.

УДК 343.23(043.2)

Юрченко Я.Ю., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Катеринчук К. В., к.ю.н., доцент

СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ СТ.148 КК УКРАЇНИ

У Конституції України зазначено, що сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою. Одним із злочинів, що посягає на дане благо, і за який передбачена кримінальна відповідальність, відповідно до ст. 148 КК України є підміна дитини, вчинена з корисливих або інших особистих мотивів.

Суспільна небезпека цього злочину полягає в протиправному посяганні на свободу людини бути народженою й вихованою у власній родині. Підміна дитини завжди пов'язана з руйнуванням кровних уз споріднення, відносин між батьками і дітьми.

Загалом, підміна звичайно являє собою заміну однієї дитини на іншу,

яка щойно народилась в пологовому будинку або перебуває у будинку дитини іншу. Цей злочин становить не тільки підміна чужої дитини на іншу чужу, а й підміна чужої дитини на свою (це може бути пов'язано, скажімо, зі станом здоров'я своєї дитини). Згода батьків однієї дитини на її підміну не змінює суті діяння, оскільки при цьому ігнорується воля інших батьків [1, с. 168].

Суб'єктом такого злочину може бути будь-яка осудна особа, для якої у даний час одне із немовлят юридично є чужим. Тобто, особа, яка здійснює підміну, не має перебувати в будь-яких стосунках, визначених Сімейним кодексом України, з дитиною, яку підмінили (або з однією з дітей).

Варто зазначити, що необережна підміна дитини, здійснена внаслідок помилки (наприклад, у пологовому будинку) складу даного злочину не утворює. Тобто, дії з підміни дитини вважаються злочинними, лише якщо вони вчинені з корисливих або інших спонукань (хуліганські спонукання, заздрість, помста тощо). При підміні дитини в пологовому будинку через необережність винні можуть бути притягнуті до відповідальності за недбалість або до дисциплінарної відповідальності, адже у них не було мотивів, які передбачені у ст. 148 Кримінального кодексу України [2, с. 158].

Необхідно зауважити, що суб'єктами даного злочину можуть бути як медичний персонал пологових будинків, так і батьки одного з дітей, а також інші зацікавлені особи (як приватні особи, так і посадові особи, які використовують при цьому свої службові повноваження).

Щодо суб'єктивної сторони даного злочину, то вона характеризується умислом і особа повинна усвідомлювати що підмінює чужу дитину та бажати чинити саме так. Відповідно до ст. 148 Кримінального кодексу України, підміна дитини може бути вчинена з корисливих, або з інших особистих мотивів. У даному випадку мотив є обов'язковою ознакою складу даного злочину. Корисливість розглядається як мета незаконного збагачення або позбавлення від матеріальних чи інших фінансових зобов'язань. Що стосується інших особистих мотивів, то ними в можуть бути заздрість, помста, бажання отримати підвищення по службі тощо [3, с.173].

Варто зазначити, що мотиви можуть бути і «позитивними» і не нести значної суспільної небезпеки, зокрема такими мотивами можуть бути співчуття, усвідомлення факту невідворотності настання смерті матері здорового немовляти тощо). У таких випадках вчинене діяння розглядають через призму ч. 2 ст. 11 КК, так як корисність такого вчинку є більш значною ніж шкода від самого факту підміни дитини.

Таким чином, підсумовуючи вище викладене, можна зробити висновок про те, що питання щодо дослідження такого злочину як підміна дитини потребує детальнішого вивчення на науковому рівні. Зокрема, варто звернути увагу на вивчення «позитивних» мотивів вчинення даного

злочину, а зокрема визначити у нормативно-правових актах їх вплив на кваліфікацію злочину і кримінальну відповідальність за його вчинення. Також варто звернути увагу на інші особливості суб'єктивних ознак складу даного злочину задля вдосконалення чинного законодавства з даного питання та покращення розгляду та вирішення справ, що стосуються підміни дитини.

Література

1. Кримінальний кодекс України: наук.-практ. коментар / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, С.Б. Гавриш та ін.; за заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2003. – 1196 с.

2. Белова О.І. Суб'єкт у злочинах, що посягають на сім'ю і неповнолітніх // Матер. VII звіт. наук.-практ. конф. Кримського юридичного інституту Нац. ун-ту внутр. справ. – Том 1. – Сімферополь: Ельїньо, 2005. – С. 155-160.

3. Коржанський М.Й. Науковий коментар Кримінального кодексу України / М.Й. Коржанський. – К.: Атіка, 2001. – 656 с.

УДК 343.123.1:343.163 (043.2)

Ярмоленко А. О., студентка,
Миколаївський інститут права,
Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса
Науковий керівник: Сидоренко О. М., к.ю.н., доцент

ЗНАЧЕННЯ ВКАЗІВОК ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

У Рекомендації Res (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи «Щодо ролі прокурорів у системі кримінального правосуддя» визнано, що процесуальне керівництво може здійснюватися прокуратурою з наданням прокурорам владних повноважень щодо органів розслідування.

Виходячи з цього, прокурор як процесуальний керівник досудового розслідування, реалізуючи функцію, яка закріплена у ст.131-1 Конституції України, щодо організації та процесуального керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, а також здійснення нагляду за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів досудового розслідування, наділяється широким колом владно-розпорядчих повноважень, зокрема надання вказівок таким органам.

Слід зазначити те, що вказівки під час досудового розслідування можуть надаватися: 1) прокурором вищого рівня прокурору нижчого рівня; 2) прокурором слідчому.

Питання щодо надання прокурором вказівок регулюється чинним законодавством, зокрема п. 4 ч. 2 ст. 36, ч. 3 ст. 39, ч. 4 ст. 40 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України),